

Aanbod sociaal advocaten | krimp & vergrijzing | kantoren zijn ruggengraat en kweekvijver

Het recht op rechtsbijstand is als een harde belofte aan burgers verankerd in de Grondwet en deel van het fundament van onze democratische rechtsstaat. Via het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand wordt deze belofte aan de burger ingelost. Het Kenniscentrum Stelsel Gesubsidieerde Rechtsbijstand verricht onderzoek naar verschillende aspecten van de duurzaamheid van dit stelsel. Hieronder volgt een weergave van enkele resultaten van onderzoek naar het aanbod van sociaal advocaten.

Krimpend aanbod | stokkende instroom | pensioneringsgolf

- Ten opzichte van 10 jaar geleden zijn ruim **22% minder advocaten** actief in het stelsel (daling van 7.667 in 2019 naar 5.934 in 2024).
- In 2024 zijn er slechts **2.706 advocaten met 50 of meer toevoegingen** per jaar.
- Tijdens de afgelopen 10 jaar zijn er **45% minder** advocaten actief die **jonger dan 35** jaar zijn.
- **Slechts 18%** van de advocaten nu actief in het stelsel is **jonger dan 35** jaar.
- Naar verwachting gaat **een derde** van de sociaal advocaten **binnen 10 jaar met pensioen**.
- Bijna een **kwart** van de 7.823 **ingeschreven advocaten is niet actief**.

Behoud moeilijk | afname kweekvijvers

- Meer dan **40% van de jonge sociaal advocaten** verwacht **binnen 5 jaar afscheid** te nemen als sociaal advocaat.
- **Kantoren** met 3-10 advocaten zijn de **ruggengraat en kweekvijvers** van het stelsel: **80% van de instroom** van jonge sociaal advocaten via deze kantoren.
- Bijna **kwart minder kantoren met meerdere advocaten** t.o.v. tien jaar geleden.
- Bijna **kwart meer eenpersoonspraktijken** (die amper opleidingsplekken bieden) t.o.v. tien jaar geleden.
- Huidige **vergoedingen blijken ontoereikend voor kantoren**.

Stabiele vraag | onderbenutting

- Jaarlijks **aantal toevoegingen stabiel** rond 380.000.
- Er is **geen direct verband** tussen aantal toevoegingen en **krimpend aanbod**.
- Er is waarschijnlijk **onderbenutting van het stelsel**: meer dan twee derde van mensen met juridisch probleem zoekt geen juridische hulp.

Grote verschillen tussen verschillende regio's

Advocaten met 50 of meer toevoegingen per 100.000 inwoners in 2024

Het aantal advocaten met 50 of meer toevoegingen per 100.000 inwoners verschilt sterk per regio:

Groot-Amsterdam (31), agglomeratie Den Haag (25), Zuid-Limburg (23), en agglomeratie Haarlem (22) hebben er relatief veel, zeker vergeleken met regio's als Zuidwest-Gelderland (3), Delfzijl (4), Zuidwest-Friesland, Achterhoek en Zuidoost-Drenthe (5), en Delft en Westland (6)

Grote verschillen tussen specialisaties

Aantallen ingeschreven advocaten in 2024 (en afname ten opzichte van 2021) voor enkele specialisaties:

- Sociaal zekerheidsrecht: 862 (-10%)
- Civiel jeugdrecht: 863 (-10%)
- Personen- en familierecht: 2.454 (-9%)
- Arbeidsrecht: 1.290 (-2%)

Bij een aantal specialisaties is sprake van een toename (bijvoorbeeld huurrecht +9% en psychiatrisch patiëntenrecht +1%).

Bronnen Kenniscentrum Stelsel Gesubsidieerde Rechtsbijstand

Aanbod in beeld. Inzicht in ontwikkelingen rondom het aanbod in de sociale advocatuur (2026).

Verdienvermogen sociaal advocatenkantoren. Onderzoek naar het benodigde punttarief voor het verwerven van een netto-jaarinkomen dat gelijk is aan het netto-jaarinkomen behorend bij schaal 12 trede 10 CAO Rijk (2025).

Afgebroken routes. Een onderzoek naar tussentijdse uitval onder rechtzoekenden op hun route naar een advocaat (2025).

Entry-onderzoek onder advocaten I. Waarom schrijven advocaten zich in voor het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand? Een eerste rapportage (2025).

Drijfveren in het stelsel. Drijfveren en motieven van advocaten binnen het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand (2025).

Van potentieel naar praktijk. Een evaluatieonderzoek naar de subsidieregeling beroepsopleiding sociale advocatuur (2024).

Zie: [Onderzoek en publicaties - raadvoorrechtsbijstand.org](https://onderzoek-en-publicaties-raadvoorrechtsbijstand.org)

Contact

Mr.dr. Jin Ho Verdonschot

Chief Science Officer

Kenniscentrum Stelsel Gesubsidieerde Rechtsbijstand

jh.verdonschot@rvr.org

kenniscentrum@rvr.org

06 250 36 434